

SPIS TREŚCI

OD AUTORÓW	11
Część 1. Geografia fizyczna ogólna — DOROTA MAKOWSKA	13
1.1. Geografia jako nauka	13
1.2. Mapa jako źródło informacji geograficznej	15
Cechy i składniki mapy	15
Rodzaje siatek kartograficznych	17
Rodzaje map	19
Przedstawianie cech ilościowych na mapach	20
1.3. Układ Słoneczny	23
1.4. Kształt i ruchy Ziemi oraz ich następstwa	24
Kształt Ziemi	24
Ruchy Ziemi	25
Następstwa ruchu obrotowego Ziemi	26
Orientacja na Ziemi	26
Dobowa rachuba czasu	29
Następstwa ruchu obiegowego Ziemi	30
Kalendarz	32
1.5. Budowa atmosfery	33
1.6. Temperatura powietrza	36
Bilans cieplny Ziemi	36
Zróżnicowanie temperatury powietrza	37
1.7. Ciśnienie atmosferyczne i wiatry	40
Rozkład ciśnienia na poziomie morza	40
Ogólne krążenie powietrza	41
Masy powietrza	43
Krążenie monsunowe i lokalne	44
1.8. Wilgotność powietrza i opady	46
Wilgotność powietrza	46
Chmury i opady	47

1.9. Strefy klimatyczne	49
1.10. Obieg wody w przyrodzie	51
1.11. Oceany i morza	52
Wielkość i rodzaje mórz	52
Zasolenie mórz i temperatura wód powierzchniowych	53
Prądy morskie	53
Falowanie	56
Pływy	56
1.12. Bilans wodny obszarów lądowych	57
1.13. Wody podziemne	60
Warunki występowania wód podziemnych	60
Źródła	62
1.14. Rzeki	63
Warunki występowania rzek	63
Ustroje rzeczne	64
1.15. Jeziora	66
1.16. Lodowce	69
1.17. Budowa wnętrza Ziemi	72
1.18. Teoria płyt litosfery	74
1.19. Minerały i skały	77
Minerały i ich cechy	77
Rodzaje skał	78
1.20. Procesy geologiczne wewnętrzne. Struktury tektoniczne	82
Zjawiska plutoniczne	82
Zjawiska wulkaniczne	82
Ruchy górotwórcze (orogeniczne)	85
Ruchy łódotwórcze (epejrogeniczne)	87
Trzęsienia ziemi	88
1.21. Procesy geologiczne na powierzchni Ziemi	89
Wietrzenie	89
Grawitacyjne ruchy masowe	91
Działalność wiatru	92
Działalność wód płynących	93
Zjawiska krasowe	96
Działalność lodowców	97
Działalność morza	101
1.22. Rozwój rzeźby	104
1.23. Ukształtowanie powierzchni Ziemi	105
Ukształtowanie dna oceanów	106
Ukształtowanie powierzchni lądów	108
1.24. Dzieje Ziemi	110
1.25. Gleby	115
1.26. Formacje roślinne	117
Strefy klimatyczno-glebowo-roślinne	118
Piętra roślinności w różnych strefach klimatycznych	120

1.27.	Świat zwierzęcy lądów i mórz	122
	Fauna lądowa	122
	Świat organiczny mórz i oceanów	124
Część 2. Geografia fizyczna Polski — DOROTA MAKOWSKA		126
2.1.	Terytorium Polski i jej położenie geograficzne	126
	Terytorium Polski	126
	Granice Polski	127
	Położenie geograficzne Polski	129
2.2.	Budowa geologiczna i ukształtowanie powierzchni	129
	Główne rysy ukształtowania terenu	129
	Platforma wschodnioeuropejska (prekambryjska)	131
	Platforma paleozoiczna	132
	Karpaty	134
	Osady i formy czwartorzędowe	137
2.3.	Klimat	138
2.4.	Szata roślinna i gleby	140
2.5.	Sieć wodna Polski	144
2.6.	Środowisko geograficzne wybranych krain	145
	Tatry	147
	Wyżyna Kielecka	150
	Nizina Mazowiecka	154
	Pojezierze Suwalskie	157
	Żuławy	159
Część 3. Geografia ekonomiczna Polski — ROMAN DOMACHOWSKI		162
3.1.	Przemiany ludnościowe w Polsce po drugiej wojnie światowej	162
	Liczba ludności	162
	Przyrost naturalny ludności	163
	Struktura demograficzna	165
	Struktura zawodowa	166
	Ruchy migracyjne ludności i urbanizacja w Polsce	167
	Osadnictwo wiejskie	169
3.2.	Przemysł Polski	169
	Rozwój przemysłu	169
	Struktura produkcji	172
3.3.	Baza surowcowa Polski	174
	Zasoby surowcowe Polski	174
	Surowce energetyczne	174
	Surowce metaliczne	177
	Surowce chemiczne	178

Surowce skalne	179
3.4. Przemysł energetyczny	180
3.5. Przemysł elektromaszynowy	183
Przemysł maszynowy	184
Przemysł środków transportu	186
Pozostałe gałęzie przemysłu elektromaszynowego	188
3.6. Przemysł chemiczny	189
3.7. Przemysł włókienniczy	193
3.8. Okręgi przemysłowe Polski	194
3.9. Dostosowanie polskiego przemysłu do gospodarki rynkowej	199
3.10. Warunki rozwoju rolnictwa w Polsce	201
Przyrodnicze warunki rozwoju rolnictwa	201
Przydatność rolnicza gleb	203
Czynniki społeczno-ekonomiczne	203
3.11. Rolnicze użytkowanie ziemi	207
3.12. Produkcja roślinna w Polsce	208
3.13. Chów zwierząt gospodarskich w Polsce	212
Rolnictwo ekologiczne	214
3.14. Leśnictwo i gospodarka leśna. Przemysł drzewny	215
Lasy w Polsce	215
Przemysł drzewny	219
Przemysł celulozowo-papierniczy	219
3.15. Komunikacja	220
Transport kolejowy	220
Transport drogowy	221
Żegluga śródlądowa	222
Żegluga morska	223
Transport przesyłowy	224
Transport lotniczy	224
3.16. Zanieczyszczenie i ochrona środowiska przyrodniczego	225
Zanieczyszczenie powietrza	225
Zagrożenie lasów	228
Zagrożenie gleb	230
Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych	231
Zagrożenie zdrowia i życia człowieka	234
Ochrona środowiska	234
3.17. Handel zagraniczny	238
Udział Polski w światowych obrotach handlowych	238
Geograficzne kierunki handlu zagranicznego	240
3.18. Turystyka i wypoczynek	241
3.19. Warunki bytu ludności	243
Kryteria oceny poziomu życia	243
Mieszkalnictwo	244
Dostępność usług	245

Jakość środowiska	246
Zjawisko bezrobocia	246

Część 4. Człowiek i jego działalność

we współczesnym świecie — ROMAN DOMACHOWSKI	249
4.1. Świadoma współpraca niezbędnym warunkiem dalszego rozwoju świata	249
4.2. Środowisko geograficzne jako podstawa działalności człowieka	251
Wpływ środowiska geograficznego na człowieka	252
Wpływ działalności ludzkiej na środowisko	252
4.3. Gospodarka zasobami surowców mineralnych	259
Surowce energetyczne świata	259
Surowce metaliczne w świecie	261
Inne surowce dla przemysłu	263
4.4. Rozwój zaludnienia świata	264
4.5. Rozmieszczenie ludności na świecie i źródła utrzymania	265
Rozmieszczenie ludności	265
Źródła utrzymania ludności	266
4.6. Warunki rozwoju gospodarki rolnej	268
Obszary użytkowane rolniczo i charakterystyczne uprawy	268
Warunki rozwoju rolnictwa	269
4.7. Produkcja roślinna	271
Zboża	271
Rośliny korzeniowe	274
Rośliny cukrodajne	275
Rośliny tłuszczodajne	275
Warzywa i owoce	276
4.8. Chów zwierząt gospodarskich	276
Chów bydła	276
Chów owiec	277
Chów trzody chlewnej	277
Drobiarstwo	278
Chów koni	278
4.9. Możliwości wyżywienia wzrastającej liczby ludności świata	278
4.10. Procesy urbanizacyjne	281
4.11. Światowe problemy energetyczne	284
4.12. Regiony przemysłowe świata	286
4.13. Zróżnicowanie świata ze względu na poziom rozwoju gospodarczego	288
Terytorialny podział świata	288
Mierniki poziomu rozwoju i gospodarczy „podział” świata	290
Organizacje integracji gospodarczej	292
Wykaz zalecanej literatury	295
Wykaz źródeł ilustracji	297